

DEMÀ
Josep Ramoneda

Salvador Cardús

L'hora de la veritat

L'estat espanyol mai, mai, mai no facilitarà cap gest que posi en qüestió la seva integritat territorial. Ben al contrari, la defensarà amb tots els recursos que tingui a l'abast, legítims i il·legítims. No fa gaire, el director d'un diari espanyol –no nacionalista, naturalment– va dir a un conseller de la Generalitat: *“Por encima de la verdad está la unidad de España”*. Ja està tot dit! Les elits espanyoles senten pànic davant la hipòtesi de la secessió. Però no tant per les conseqüències econòmiques i socials, sinó perquè seria el fracàs definitiu del seu històric projecte nacional uniformista –la *“una y grande”*–, i els obligaria a repensar la nació. És una obvietat que la nostra secessió planteja més incerteses de futur a Espanya que no pas a Catalunya.

LA CONSEQÜÈNCIA DIRECTA d'aquesta primera constatació és que la independència de Catalunya passarà, tard o d'hora, per la ruptura amb la legalitat espanyola. Dir que “si ells volen, és possible” [fer-ho de manera legal] és tant com reconèixer que legalment serà impossible: ells no ho volen. En això, els dirigents espanyols no han enganyat mai. Per tant, ni a la independència, ni a la consulta –que és el pas previ–, no s'hi pot arribar de manera “legal i acordada”. Suposar un acord previ per tal que l'Estat faci els ulls grossos davant una consulta que ens acostaria a la independència és del gènere còmic. O tràgic. Siguem seriosos: Espanya no és ni el Regne Unit ni Canadà, fet que constitueix una de les principals raons per voler-ne marxar.

SI AIXÒ ÉS AIXÍ, la decisió més difícil que tenim davant nostre és determinar quan i de quina manera s'ha de produir aquesta ruptura. Aquí no hi valen frivolitats, i les precipitacions arrauxades es poden pagar tan cares com les dilacions inútils. Entre altres condicions, cal tenir la certesa que es compta amb el suport majoritari dels catalans. Cal fer-ho de manera que s'eviti el descrèdit internacional. I cal tenir la capacitat de gestionar la decisió de manera raonable, això és, que l'endemà les nostres institucions tinguin prou autoritat per ser obedièdes sense gaires contratemps.

CAL ENTENDRE QUE la consulta del 9-N encara no comporta la ruptura de la integritat territorial espanyola, i menys abans de saber-ne el resultat, esclar. La consulta representa un desafiament al l'ordre constitucional espanyol, sí, però l'endemà, des del punt de vista institucional, tot seria com el dia abans. Ara bé: una resposta afirmativa a la independència donaria un mandat clar a les nostres

GUILLEM TRIUS

La decisió més difícil que hem d'afrontar és determinar quan i de quina manera trenquem amb la legalitat espanyola

institucions democràtiques, ara sí, per iniciar el procés de negociació cap a la secessió. La proclamació de la independència, en qualsevol cas, encara tardaria entre un i dos anys. La ruptura es farà en dos temps, per tant.

ACATAR ARA una hipotètica suspensió del 9-N per part del Tribunal Constitucional l'únic que faria és ajornar –per dir-ho en paraules del president Mas– “l'hora gran que ens espera”. Es pot traslladar el moment zero a unes eleccions amb caràcter plebiscitari –de resultat sempre més confús que el que es derivi de la consulta–, però l'endemà tornariem a ser al mateix lloc que el 9-N. Amb una majoria explícitament independentista al Parlament, caldria tornar a desafiar la legalitat constitucional espanyola. ¿Tindria cap avantatge? ¿A Catalunya, hi hauria més o menys consens? ¿Espanya se sentiria més obligada a atendre'ns? ¿El món ho entendria millor?

EN DEFINITIVA, ARA MATEIX la qüestió és saber si el factor temps ens va a favor o en contra. ¿Té cap sentit ajornar uns mesos “l'hora gran” (per raó de la governació del país, per la necessària unitat dels partits, pel suport popular, pel reconeixement internacional)? Francament: no sé veure quin sentit tindria ajornar el desafiament.